

ROMÂNIA

Avocatul Poporului

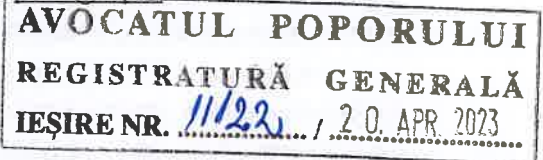
Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București

www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro

Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Domnului Braicu Flaviu Marius

Director

Liceul Waldorf Cluj Napoca

400368 Cluj-Napoca, cartierul Zorilor, str. Sergiu Celibidache nr. 8-12

E-mail: liceulwaldorf@waldorfcluj.ro

RECOMANDAREA

Nr. ...61... din ...20 APR 2023...

referitoare la respectarea prevederilor art. 49 din Constituție privind protecția copiilor și a tinerilor

Prin petiția înregistrată la instituția Avocatul Poporului – Biroul Teritorial Cluj-Napoca, cu nr. 507 din data de 09 ianuarie 2023, doamna _____, alături de un grup de părinți ai elevilor din clasa pregătitoare Liceul Waldorf Cluj Napoca, în calitate de părinți, ne-a sesizat în legătură cu o posibilă încălcare a art. 22, 32 și art. 49 din Constituția României, privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, dreptul la învățură, respectiv protecția copiilor și a tinerilor. De asemenea, doamna _____ în calitate de mamă a elevei _____, clasa pregătitoare _____ din cadrul Liceului Waldorf a comunicat Biroului Teritorial Cluj-Napoca al instituției Avocatul Poporului petițiile înregistrate cu nr. 2459, 2462, 2464 din data de 27 ianuarie 2023, în completarea aspectelor precizate în petiția nr. 507/2022, depusă de către doamna _____ în numele mai multor părinți ai aceleași clase. Petițiile îl vizează pe minorul _____, elev în clasa pregătitoare și care se manifestă cu violență față de colegii de clasă, perturbă procesul educațional, în prezent existând un conflict deschis între părinții elevului _____ și colectivul de părinți ai clasei pregătitoare.

În vederea soluționării dosarului și a lămurii aspectelor descrise în petițiile înregistrate la nivelul Biroului Teritorial Cluj Napoca, au fost solicitate date de la Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Cluj, a fost efectuată o anchetă la sediul unității de învățământ Liceul Waldorf Cluj Napoca, precum și anchete la sediul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Cluj-Serviciul de intervenție în regim de urgență-Compartimentul de intervenție în caz de abuz, neglijare, la Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Cluj și la Inspectoratul Școlar Județean Cluj.

Cadrul legal incident:

- Art. 49 din Constituția României, republicată privind protecția copiilor și a tinerilor.
- Legea Educației Naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinului ministrului educației și cercetării nr. 4183/2022 privind aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar;
- OMENCS nr. 4742/10.08.2016 pentru aprobarea Statutului elevului
- Ordinul nr. 1985/1305/5805/2016 din 04.10.2016 privind aprobarea metodologiei pentru evaluarea și intervenția integrată în vederea încadrării copiilor cu dizabilități în grad de handicap, a orientării școlare și profesionale a copiilor cu cerințe educaționale speciale, precum și în vederea abilitării și reabilitării copiilor cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale;
- Ordinul nr. 5574/2011 pentru aprobarea Metodologiei privind organizarea serviciilor de sprijin educațional pentru copiii, elevii și tinerii cu cerințe educaționale speciale integrați în învățământul de masă, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului – Republicată.

Pornind de la prevederile art. 49 din Constituție, conform cărora copiii și tinerii se bucură de un regim special de protecție și de asistență în realizarea drepturilor lor, continuând cu prevederile Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, ale cărei reglementări se aliniază standardelor internaționale fiind fundamentată pe câteva principii de bază, dintre care amintim: Principiul interesului superior al copilului, subliniem faptul că fiecare copil contează, iar toate autoritățile/instituțiile responsabile de apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului au datoria de a depune toate eforturile necesare pentru a se asigura că fiecare copil este protejat.

În instrumentarea petiției și urmare a anchetelor desfășurate la sediul Liceului Waldorf Cluj s-au desprins următoarele concluzii:

Pornind de la prevederile art. 39 din Ordinul nr. 1985/1305/5805/2016 din 04.10.2016 privind aprobarea metodologiei pentru evaluarea și intervenția integrată în vederea încadrării copiilor cu dizabilități în grad de handicap, a orientării școlare și profesionale a copiilor cu cerințe educaționale speciale, precum și în vederea abilitării și reabilitării copiilor cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale, **orientarea școlară și profesională se realizează cu prioritate către educația incluzivă, respectiv în unități de învățământ de masă, în acord cu tratatele internaționale la care România este parte.** În vederea promovării reale a educației incluzive, în cadrul evaluării educaționale se integrează și nevoia de sprijin în acest sens pentru fiecare copil cu dizabilități și/sau CES care frecventează unități din învățământul de masă. **Măsurile de sprijin vizează atât prevenirea și combaterea barierelor de atitudine, cât și a barierelor de mediu prin adaptarea rezonabilă a unității de învățământ în care învață copilul.**

Analizarea unor termeni¹:

¹ Hotărârea 1251/2005 privind unele măsuri de îmbunătățire a activității de învățare, instruire, compensare, recuperare și protecție specială a copiilor/elevilor/tinerilor cu cerințe educative speciale din cadrul sistemului de învățământ special și special integrat;

Integrare școlară - proces de adaptare a copilului la cerințele școlii pe care o urmează, de stabilire a unor raporturi afective pozitive cu membrii grupului școlar (clasă) și de desfășurare cu succes a prestațiilor școlare. Asimilarea de către copil a statusului de elev este rezultatul unor modificări interne în echilibrul dintre anumite dominante de personalitate cu consecințe în planul acțiunii sale.

Adaptare curriculară - corelarea conținuturilor componentelor curriculumului național cu posibilitățile elevului cu cerințe educative speciale, din perspectiva finalităților procesului de adaptare și de integrare școlară și socială a acestuia. Aceasta se realizează de către cadrele didactice de sprijin/itinerante împreună cu cadrul didactic de la clasă prin eliminare, substituție sau adăugare de conținuturi în concordanță cu obiectivele și finalitățile propuse prin planul de intervenție personalizat.

Incluziune - procesul de pregătire a unităților de învățământ pentru a cuprinde în procesul de educație toți membrii comunității, indiferent de caracteristicile, dezavantajele sau dificultățile acestora.

Educație incluzivă - proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor persoanelor din cadrul unei comunități.

Școală incluzivă - unitate de învățământ în care se asigură o educație pentru toți copiii și reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare. Copiii din aceste unități de învățământ beneficiază de toate drepturile și serviciile sociale și educaționale conform principiului "resursa urmează copilul".

Revenind la situația clasei din cadrul Liceului Waldorf Cluj, urmare a tuturor demersurilor efectuate se desprind următoarele:

Problema integrării sociale a copiilor cu CES este una de o importanță majoră pentru societatea românească actuală, dezvoltarea unei societăți incluzive pentru copiii cu dizabilități trebuie să reprezinte o prioritate. Incluziunea școlară eficace a elevilor cu CES depinde de cooperarea dintre părinți – școală – specialiști.

Primul rol în integrarea elevului cu CES îl are profesorul de sprijin (însoțitor) sau facilitatorul care asistă la ore. Acesta este liantul între cadrul didactic, colegi și copil. El este "vocea copilului" cu CES, putând aduce la cunoștința cadrului didactic opțiuni cu privire la îmbunătățirea relaționării cu copilul.

Incluziunea elevului cu CES trebuie realizată și prin medierea relației între coleg-copil cu CES astfel încât medierea să aducă beneficii de învățare relațională pentru ambii copii. Cadrele didactice și orice altă persoană din comunitatea școlară ar trebui să aibă în vedere faptul că un copil cu CES poate să prezinte deficite la nivelul interacțiunilor sociale, deficite de comunicare și limbaj, comportamentale (ex. stereotipii, agresivitate, auto-agresivitate). În procesul de integrare a copilului cu CES, acesta trebuie să fie înțeles, iubit și privit ca fiind egal în colectivitate, iar cadrul didactic este cel mai în măsură să creeze mediul necesar dezvoltării acestuia din punct de vedere social, comportamental și emoțional.

Pentru acesta, cadrele didactice trebuie să aibă dezvoltate abilitățile necesare pentru a răspunde nevoilor elevilor cu CES, în ceea ce privește modalitatea de comunicare, oferirea de alternative adaptative, intervenția adecvată în situații limită, canalizarea atenției, conștientizarea comunității clasei cu privire la rolul pe care fiecare îl are în integrarea elevului cu CES, adaptarea planului educațional, etc.

Reiese astfel că în cadrul procesului de integrare, cadrele didactice au nevoie de formare foarte specifică, punctuală și de intervenția și sprijinul venit din partea specialiștilor (psiholog, consilier școlar, profesor de sprijin, conducerea unității de învățământ, etc.), în caz contrar

putându-se ajunge în situația în care un cadru didactic poate generaliza sau minimiza dificultățile unui elev cu CES.

În urma discuțiilor purtate cu ocazia efectuării anchetei și coroborat cu rezultatele demersurilor efectuate anterior se observă anumite discrepanțe generate, în primul rând de o comunicare deficitară între principalii actori implicați și anume învățător-părinte-elev-specialiști.

Un prim aspect analizat este neînțelegerea de către cadrul didactic al rolului facilitatorului, raportat la interdicția pe care acesta a stabilit-o referitor la relaționarea facilitatorului cu ceilalți elevi. În acest sens se impune o informare a cadrului didactic, de către conducerea unității de învățământ, cu privire la respectarea prevederilor art. 64 alin. 8 din Ordinul 1985/1305/5805/2016 în sensul facilitării relației copilului cu CES cu colegii, în timpul orelor și în pauze, și în aceeași măsură informarea facilitatorului cu privire la obligația de a trata cu respect cadrul didactic de la clasă.

O concluzie aproape generală, venită din partea tuturor specialiștilor implicați în analizarea situației de la clasă , este aceea că doamna învățătoare nu manifestă empatie față de minor, îl marginalizează, nu îl include în activitățile specifice, nu descurajează ferm acțiunile de violență îndreptate către minorul , sesizează orice comportament nepotrivit al minorului fără a încerca metode de diminuare a acestora.

Pentru realizarea unei integrări armonioase a minorului în colectivul clasei și implicit pentru diminuarea evenimentelor generate de acesta este esențială realizarea unei comunicări eficiente între părinte și cadrul didactic. În acest moment relația este una foarte tensionată, total lipsită de profesionalism, din ambele direcții, interesul superior al minorului fiind neglijat. Conform declarațiilor doamnei învățătoare, la întâlnirile programate cu părintele și consilierul școlar, din partea familie participă mama și nu tatăl, care este facilitatorul copilului și împreună cu care trebuie realizată integrarea minorului. În acest sens se impune ca ședințele de consiliere, mediere a relației dintre cadrul didactic și părinte, să aibă loc cu prezența domnului

Referitor la actele de violență îndreptate către minorul raportat la afirmațiile tatălui, potrivit cărora doamna învățătoare refuză organizarea unei ședințe cu părinții pe această temă, se impune analizarea cu celeritate a actelor de violență/bullyng și luarea de către conducerea unității de învățământ a măsurilor necesare înlăturării acestora.

Îngrijorătoare a fost afirmația doamnei învățătoare vis-a-vis de teama pe care ceilalți colegi o resimt în prezența minorului , teamă resimțită inclusiv de către dumneaei. În ceea ce privește teama colegilor, trebuie luate de urgență toate măsurile necesare înlăturării acesteia. Mediul școlar trebuie să fie unul sigur, securizat, în care elevii să învețe și să se dezvolte armonios. În nicio unitate de învățământ nu își poate face loc teama, atât de distructivă din punct de vedere emoțional, social și educativ. Ca atare, conducerea unității de învățământ, împreună cu toți specialiștii implicați (psiholog, consilier școlar, profesor de sprijin, părinți, etc.) va realiza o diagnoză la clasă din prisma securității și siguranței elevilor, va identifica cauzele și dificultățile și va propune măsuri de înlăturare a oricărei stări de teamă în rândul elevilor, fie prin ore deschise la clasă, pe subiecte identificate ca stând la baza temerilor, consiliere de grup sau individuală, responsabilizare a părinților și a cadrelor didactice, etc. De asemenea se impune eficientizarea comunicării cu doamna învățătoare pentru înțelegerea stării de teamă a acesteia și acordarea sprijinului necesar. Este imposibil de realizat integrarea unui copil cu CES atâta timp cât principalul liant al integrării – cadrul didactic- manifestă o stare de teamă față de eventualul comportament al elevului.

În strânsă legătură cu teama față de comportamentul elevului cu CES este nivelul de formare a cadrului didactic din punct de vedere a abilităților și tehnicilor de lucru cu acesta. Din păcate, conform celor constatate cu ocazia efectuării anchetei, doamna învățătoare este în imposibilitate fizică de a urma vreun curs, fiind prinsă în foarte multe activități. Deși conducerea unității de învățământ a solicitat doamnei învățătoare identificarea unui curs de

formare, școala urmând a susține costurile necesare, doamna învățătoare nu a furnizat date în acest sens. Având în vedere importanța dobândirii unor abilități profesionale pentru gestionarea copiilor cu CES, raportat la faptul că, doamna învățătoare a declarat că este prima dată când lucrează cu un astfel de elev, deci neavând deloc experiență, se impune susținerea acesteia și identificarea, cu sprijinul specialiștilor (consilier școlar, psiholog, profesor de sprijin, etc.) a unui curs de formare pe care doamna învățătoare să-l urmeze. Sprijinirea cadrului didactic prin prelucrarea unor materiale de specialitate care să o ajute să înțeleagă comportamentele elevilor cu CES și modul în care trebuie să acționeze și să relaționeze cu astfel de elevi.

Integrarea oricărui elev cu CES se face cu participarea activă a tuturor membrilor comunității școlare, astfel că, la nivelul clasei se impune concilierea tuturor conflictelor, acceptarea dificultăților pe care oricare dintre elevi le poate avea, susținerea comună, respectul reciproc, comunicarea eficientă, ascultarea tuturor părților și identificare soluțiilor punctuale. Ce trebuie să primeze este starea de bine pe care elevii clasei au dreptul să o aibă, pentru a avea un parcurs școlar eficient. În acest sens, conducerea unității de învățământ va efectua demersuri în ceea ce privește responsabilizarea tuturor, părinți și cadre didactice, cu privire la drepturile și obligațiile pe care le au în raport cu unitatea de învățământ.

Față de dispozițiile legale de mai sus, în temeiul prevederilor art. 59 din Constituția României și ale art. 15 alin. (1) lit. f), art. 24 și art. 26 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, pentru realizarea scopului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE

Directorul Liceului Waldorf Cluj Napoca, în exercitarea prerogativelor conferite de prevederile legale în vigoare, va dispune **la nivelul clasei** următoarele:

1. Informarea cadrului didactic al clasei pregătitoare, cu privire la respectarea prevederilor art. 64 alin. 8 din Ordinul 1985/1305/5805/2016 în sensul facilitării relației copilului cu CES cu colegii, în timpul orelor și în pauze, precum și informarea facilitatorului minorului, cu privire la necesitatea de a trata cu respect cadrul didactic de la clasă.

2. Eficientizarea ședințelor de consiliere, mediere, a relației dintre cadrul didactic și părinte, prin participarea domnului, după caz. Responsabilizarea atât a părinților cât și a cadrului didactic cu privire la importanța unei comunicări eficiente, bazate pe respect reciproc.

3. Analizarea cu celeritate a actelor de violență/bullying asupra elevilor din cadrul clasei și luarea de către conducerea unității de învățământ a măsurilor necesare înlăturării acestora.

4. Realizarea, împreună cu specialiștii din cadrul unității de învățământ a unei diagnoze la nivelul clasei din prisma securității și siguranței elevilor, identificarea cauzelor/dificultăților și luarea măsurilor de înlăturare a oricărei stări de teamă în rândul elevilor.

5. Eficientizarea comunicării dintre conducerea unității de învățământ și cadrul didactic de la clasa ..., pentru înțelegerea stării de teamă a acestuia față de comportamentul elevului cu CES și acordarea sprijinului necesar.

6. Susținerea cadrului didactic de la clasa ... și identificarea, cu sprijinul specialiștilor (consilier școlar, psiholog, profesor de sprijin, etc.) a unui curs de formare pe care cadrul didactic să-l urmeze în vederea dezvoltării abilităților și tehnicilor de lucru necesare în interacțiunea cu elevii cu CES.

7. Sprijinirea cadrului didactic prin prelucrarea unor materiale de specialitate care să ajute la înțelegerea comportamentelor și nevoilor elevilor cu CES.

Directorul Liceului Waldorf Cluj Napoca informa Avocatul Poporului, prin Biroul Teritorial Cluj – Napoca, cu privire la însușirea Recomandării și măsurile dispuse, în termen de 30 de zile de la comunicarea acesteia.

Cu deosebită considerație,

AVOCATUL POPORULUI

Instituția Avocatul Poporului, cu sediul precizat în antet vă prelucrează datele personale în baza reglementărilor legale aplicabile în domeniul specific de activitate. Scopul prelucrării este de îndeplinire a unei sarcini care servește unui interes public sau care rezultă din exercitarea autorității publice cu care este investit operatorul. În exercitarea atribuțiilor avute, prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituția Avocatul Poporului se circumscrie situației definite de art. 6 alin. 1) lit. e) din Regulamentul UE nr. 679 din 27 aprilie 2016, în limitele atribuțiilor și obligațiilor legale cu respectarea aplicării legislației privind protecția datelor personale. Datele personale sunt obținute din corespondența transmisă de dumneavoastră instituției noastre, fie în cadrul audiențelor sau al serviciului de dispecerat, precum și de la autorități publice sau din consultarea bazelor de date publice. Datele personale pot fi dezvăluite către alte autorități sau instituții publice ori către autorități cu care instituția Avocatul Poporului cooperează în vederea îndeplinirii atribuțiilor sale legale. În cazul în care nu doriți ca anumite date personale să fie dezvăluite, aveți posibilitatea de a vă exercita dreptul de opoziție, în condițiile prevăzute de art. 21 din RGPD. Datele dumneavoastră personale sunt stocate pe perioada necesară efectuării tuturor demersurilor întreprinse pentru susținerea activităților domeniilor de activitate/serviciilor/birourilor/birourilor teritoriale/centrelor zonale din cadrul Instituției Avocatul Poporului de relații publice, petiționare, formulare de puncte de vedere, organizare, derulare evenimente, soluționarea acțiunilor de către instanțele de judecată competente, îndeplinirea atribuțiilor legale de vizite, soluționare a petițiilor, înregistrarea și soluționarea notificărilor de încălcare a securității datelor cu caracter personal, precum și înregistrarea formularelor de declarație responsabil cu protecția datelor, după care vor fi arhivate potrivit legislației aplicabile. Persoanele ale căror date personale sunt prelucrate de către Instituția Avocatul Poporului pot să își exercite drepturile de acces la date, de rectificare, ștergere, restricționare, în conformitate cu dispozițiile art. 15-19 din RGPD, precum și dreptul de a depune o plângere la ANSPDCP pentru modul de soluționare a cererilor de exercitare a acestor drepturi, printr-o cerere trimisă prin poștă la sediul ANSPDCP sau la adresa anspdcp@dataprotection.ro. Mai multe informații privind prelucrarea datelor dvs. cu caracter personal puteți consulta pe site-ul www.avp.ro, secțiunea *Protecția datelor cu caracter personal*.